

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-06-04 Nr. (4.5-82)3-2646

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. 598 „Dėl viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų darbo apmokėjimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – sudaryti galimybes padidinti viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime (toliau – viešoji įstaiga), vadovų darbo užmokestį.

I. Sprendžiama problema	<p>Viešosios įstaigos atlieka ne tik valstybės pavestas analizės ir viešojo administravimo funkcijas, bet ir prisideda skatinant šalies ekonomiką, investicijų pritraukimą, darbo vietų kūrimą bei atlieka kitas valstybei reikšmingas ir būtinas funkcijas. Dažnai tokių viešųjų įstaigų veiklos mastas valstybėje nėra pakankamai įvertintas. Pavyzdžiui, viena iš įstaigų per pastarųjų 5 metų laikotarpį padėjo sukurti 2 002 naujus verslus ir 3 367 naujas darbo vietas. Padedant šiai įstaigai startuolių skaičius šalyje išaugo 3 kartus, o tai lėmė, kad net per pandemiją (2020 m.) įsikūrę 54 startuoliai vidutiniškai Lietuvos ekonomikai atneš 997 tūkst. Eur papildomų mokesčių per ateinančius 3 metus, o į valstybės biudžetą jie sumokėjo daugiau kaip 124,4 mln. Eur mokesčių. Kita viešoji įstaiga per minėtą laikotarpį pritraukė apie 200 investicinių projektų, kurių vertė – 1,6 mlrd. Eur, o investicijos į ilgalaikį turtą siekia 717 mln. Eur. Atitinkamai sukurtos 13 352 naujos darbo vietos, o iš viešosios įstaigos pritrauktų investicinių projektų buvo surinkta apie 1,3 mlrd. Eur su darbo santykiais susijusių mokesčių (neįtraukiamas pelno mokestis). Taip pat kai kurios viešosios įstaigos administruoja daugiau kaip 3 tūkst. projektų, kurių bendra vertė viršija 1,7 mlrd. Eur, o įgyvendinami projektai pritraukia daugiau kaip 800 mln. Eur privačių lėšų.</p> <p>Kaip matyti iš pateiktų pavyzdžių, nors šių viešųjų įstaigų veikla nėra komercinio pobūdžio, tačiau darbo rinkoje jos tiesiogiai konkuruoja ir su kitais rinkoje veikiančiais dalyviais, administruoja didelės vertės turtą ar valdo didelės rizikos projektus. Todėl, mūsų vertinimu, šiuo metu taikoma atlygio politika riboja galimybes pritraukti ir išlaikyti profesionalius bei motyvuotus viešųjų įstaigų vadovus ir apsunkina tvarią šių įstaigų veiklą.</p> <p>Remiantis Hay atlygio vertinimo metodika (angl. <i>Hay Job Evaluation Method</i>), kuri yra plačiai taikoma ir tarptautinėje, ir nacionalinėje praktikoje, 2020 m. Hay 20 lygį atitinkančios pareigybės atlygio mediana siekė 84 000 Eur per metus ir buvo beveik du kartus didesnė nei, pavyzdžiui, I kategorijos viešųjų</p>
-------------------------	--

	<p>įstaigų vadovams leidžiamas maksimalus atlygio dydis (14,5 koeficientas bei 50 proc. jo siekianti kintamojo atlygio dalis). Ypač žema pastovioji atlyginimo dalis, kuri I kategorijai priskirtos viešosios įstaigos vadovui siekia tik 2 566 Eur per mėnesį bei rinkoje dažnai atitinka patyrusio specialisto ar žemiausios grandies vadovo atlygį, skatina vadovui nustatyti lengvai pasiekiamus tikslus tam, kad žemas atlygis galėtų būti bent iš dalies kompensuotas per kintamąją atlyginimo dalį. Tai iškreipia kintamosios atlygio dalies paskirtį ir formuoja netinkamas motyvacinės paskatas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad dabartinis viešųjų įstaigų vadovų atlygis yra daugiau nei per pusę žemiau rekomenduojamos atlygio medianos, viešosioms įstaigoms užkertamas kelias vadovams mokėti konkurencingą darbo užmokestį ir iš rinkos pritraukti bei išlaikyti talentingiausius vadovaujamo darbo patirties turinčius asmenis. Įvertinę minėtas aplinkybes, manome, kad būtina ženkliai didinti viešųjų įstaigų vadovų algos pastoviosios dalies dydį ir koeficientus.</p>
II. Siūlomos priemonės	<ul style="list-style-type: none"> - Nutarimo projekte siūloma viešosios įstaigos visuotiniam dalininkų susirinkimui, kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, arba viešosios įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, kai viešosios įstaigos savininkė yra valstybė, numatyti teisę priimti argumentuotą sprendimą nustatyti iki 75 procentų didesnę viešosios įstaigos vadovo mėnesinės algos pastoviosios dalies koeficientą, jei viešoji įstaiga vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslumą, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą į Lietuvos Respubliką, teikia metodinę pagalbą dėl nacionalinių plėtros programų portfelio bei viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų ar atlieka su valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas. Iš esmės analogišku principu grįstos galimybės – mokėti didesnę mėnesinės algos pastoviąją dalį – yra numatytos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovams (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimo Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ 1.2.1 papunktis). - Siūloma padidinti I kategorijos viešųjų įstaigų vadovų mėnesinės algos pastoviosios dalies koeficiento dydžius ir nustatyti koeficiento ribas – 13,3–16,0. - Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktus duomenis apie viešųjų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų darbo užmokestį 2019 metais, pastebėta, kad duomenų dėl V kategorijos viešųjų įstaigų nepateikė nė viena institucija, todėl manome, kad, atsižvelgiant į teisėkūros ekonomiškumo principą, Nutarimo projektą būtų tikslinga koreguoti – atsisakyti V kategorijos viešųjų įstaigų vadovų darbo apmokėjimo dydžių. - Siekiant sistemiškumo, tikslinamos nuorodos į pasikeitusius teisės aktus.
III. Priemonių kaštai	<p>Pirmiausia, atkreiptinas dėmesys, kad pagal Nutarimo projekte siūlomą reguliavimą viešųjų įstaigų vadovų mėnesinės algos pastoviosios dalies koeficiento dydis gali būti padidintas tik argumentuotu viešosios įstaigos visuotinio dalininkų susirinkimo arba viešosios įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu. Lygiai taip pat šis dydis gali likti ir nepakeistas, jei toks sprendimas nepriimtas. Todėl papildomas lėšų poreikis atsiranda tik tuo atveju, jei minėti sprendimai būtų priimti.</p> <p>Pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą (taikant maksimalų pastoviosios atlygio dalies koeficientą 14,5 ir 50 proc. siekiančią kintamojo atlygio dalį) I kategorijos viešosios įstaigos vadovo atlygis gali siekti apie 3 850 Eur per mėnesį. Pritaikius Nutarimo projekte siūlomus dydžius (maksimalų</p>

	pastoviosios atlygio dalies koeficientą 16,0 ir jį padidinus 75 proc. bei 50 proc. siekiančią kintamojo atlygio dalį) viešosios įstaigos vadovo atlygis galėtų siekti apie 7 434 Eur per mėnesį. Per metus toks pokytis vienai vadovo pozicijai galėtų pareikalauti maždaug 43 000 eurų papildomų lėšų. Visgi atkreiptinas dėmesys, kad lėšų poreikis gali būti ir mažesnis, kadangi jis priklauso nuo to, koks pastoviosios atlygio dalies koeficientas ir kokia kintamoji atlygio dalis būtų nustatomi.
IV. Nauda visuomenei	Kai kurios viešosios įstaigos valdo kelias dešimtis milijonų siekiančius vertės biudžetus ir panaudodamos šias lėšas prisideda skatinant šalies ekonomiką, investicijų pritraukimą, darbo vietų kūrimą ar atlieka kitas valstybei reikšmingas ir būtinas funkcijas. Siūloma atlygio politika sudarytų galimybes pritraukti ir išlaikyti profesionalius ir motyvuotus viešųjų įstaigų vadovus bei padėtų užtikrinti tvarų šių įstaigų paslaugų teikimą visuomenei.

Nutarimo projektas išvadoms gauti buvo pateiktas Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai. Išvada dėl Nutarimo projekto pateikė visos nurodytos institucijos. Konkurencijos taryba ir Specialiųjų tyrimų tarnyba pasiūlymų ir pastabų Nutarimo projektui neturėjo. Dėl institucijų pasiūlymų ir pastabų, į kurias neatsižvelgta, pridedama derinimo pažyma.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Įmonių politikos departamento direktorius Vaidotas Rudokas, tel. 8 706 64 742, el. p. vaidotas.rudokas@eimin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
4. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai.
5. Pastabų ir pasiūlymų derinimo pažyma, 3 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė